

DEBRECENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

HELYBEN: Félévre . . . 6 kor. — III. Félévre . . . 9 kor. — III.
 Negyedévre. 3 kor. — III. Negyedévre 4 kor. 50 fill.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debrecen, Fő tér Biedermann-palota, földszint, az udvarban hátul.

Hazajön a király lánya.

A katonáembernek zaklatott élete van. Alig telepszik meg egy helyen, jön a parancsolat: más-hová kell masirozni. Azért kap a katoná kétszerakkora lakáspénzt, mint a civil hivatalnok és bőséges összeget a költözködéssre, hogy az ilyen parancsolat kárával ne járjon.

A magyar király katonához adta kisebbik leányát, Mária Valéria királyi hercegnőt. Az ő ura Ferencz Szalvátor királyi herceg, ezredes a vasas-németeknél Osztrákországban. Most előlép és a budapesti negyedik lovasdandár parancsnoka lesz. Hála Istennek ezért az előlépésért. Legalább haza kerül vele a felesége is, haza a kedves apróságok, a király unokái. Mert Valéria hercegnő budapesti leány. Ott született a királyi várban.

Akkor még nagy boldogság tanyázott ott a régi, kis épület-

ben. Élt a kegyes királyné, aki annyira szereteti minket s úgy ragaszkodott a magyar földhöz.

Azután telt az idő. A király gyermekei fészket raktak, elszálingóztak. Beköszöntött a szomorúság. Betegség, halál. Üres lett a királyi vár s öreg királyunkat is csak néha-néha tisztelhetjük benne.

Most készen áll az új palota. Fényes és tágas. Oda költözik asszonyunk Mária Valéria királyi hercegnő az urával. Gyermekkora emlékeit fogja felköltöteni minden nap. Mi maradt meg, mi változott. Mily széppé varázsolta a király otthonát a nemzet szeretete. Mint nőttek meg a kertnek fái, amelyek alatt gyermekkorában játszott s a melyek alatt most az ő gyermekei fognak játszani.

Első ízben történik ez Magyarországon, amióta a Habsburgok megszerezték Szent István koronáját. Első ízben fogja mondani király leánya gyermekeinek: néz-

zék, itt születtem, itt nevelkedtem. Ide kötnek gyermekkorom emlékei. Szeressétek e földet értem, anyátokért. Pedig ezekkel az emlékekkel kezdődik a hazaszeretet. Így válik egy ház, mely elég van másutt — szebb is; egy vidék, melynek idegenben is sok pompásabb párja van; egy föld, mely összetételében és termőerejében csak olyan, mint akárhol más országokban; a multnak emlékei, a szokás, a ragaszkodás által megszentelt, soha el nem felejthető, minden másnál kedvesebb otthonná, így válik hazává.

Majdnem négyszáz éves álma a magyarnak, hogy ez a föld, a dinasztíának nemcsak országa, hanem hazája is legyen, hogy a magyar nyelv nemcsak a hivatalos nyelv legyen, hanem az új királyi sarjak azon tanulják meg imádni az Istent és szeretni szülőiket. — Hogy megdobbantsa szívüket a magyar költőnek szava, a magyar dalnak hangja.

A hamis dollár.

— Amerikai humoreszk. —

Egy délelőtt — a nagy hőség szinte ráfeküdt az óriási városra — mr. Jamesonnak, a vén munkavezetőnek kellemetlen érzése támadt. Daczára a hőségnek, elkezdte rázni a hideg.

— Beteg leszek, gyerekek, — sóhajtott — valami erős rumot kell innom, különben nem bírom ki tovább!

— Hát tessék inni! — kiáltották a műhelyben dolgozó gyerekek. — Vegyen magának rumot a művezető ur!

— De pénzem sincs most éppen, — panaszkodott tovább, — de hopp!...

Átkutatta jól zsebeit és örömtől ragyogó arccal kaparászott elő egy dollárt.

— Itt van! — mondta, de az arca csakhamar újra elkomorult. — Sajnos, hamis!

Mély csönd. De egyszerre éles gyerekhang süvített át a csöndön:

— Egy hamis dollár még mindig többet ér, mint semmi.

Jameson föltekintett.

— Ki mondta ki ezt a nagy szót?

— En mondtam, — jelentkezett a kis Charles Brown. Annyi hamis dollár van forgalomban, hogy egygyel több vagy kevesebb, az már mindegy.

— Okos gyerekek látszol, Charles, — dicsérte meg Jameson. — Meg mernéd tenni, hogy a hamis pénzért rumot hozz?

— Mért ne? — felelte a fucska.

— Hát ha elhozod a rumot, kapsz tőlem kalácsot, — biztatta őt Jameson.

— Nem kell nekem az ön kalácsa, — jelentette ki határozott hangon a kis tacsó, én nem azért csinálom a dolgot, hogy önnek szolgálatot tegyek, hanem üzleti szempontból, amelyből pénz fogok szerezni. És pedig egy — igazi dollárt fogok keresni.

Mindenki nevetett, még a vén Jameson is félrehuzta a száját.

— Jó, jó, fiacskám, hisz egészen okos fejed van, hanem ez mégsem fog sikerülni neked, ha azonban mégis megcsinálod, akkor aranyat ér az eszed,

A kis Charles elbizakodottan mosolygott és eltűnt. Egy negyed óra múlva már újra itt volt.

— No, mi történt? Hogy sikerült? Hoztál rumot? Szereztél egy igazi dollárt?

Mutasd a dollárt! — hangzott tarka összevisszaságban.

— Nyugalom! — intett mr. Jameson — Jöjj ide hozzám, fiám; látom a szemedből, hogy eredménynyel jártál!

— Ugy van! — jelentette ki roppant fontoskodva a fucska s egy világosbarna folyadékkal telt üveget huzott elő kabátja zsebéből.

— Itt a rum! Sziveskédjék megkóstolni mr. Jameson.

Ez töltött egy pohárba, megízeltte, aztán egy hajtásra leitta s nyomban megtöltötte a poharat újra.

— Hm, mondta a nyelvvel csettintve, — ez egész pompás ital!

— No látja, — örült a kis Charles — ígéretem első részét már beváltottam. Most jön a második. Mondja meg nekem, mr. Jameson, valódi ez a dollár, vagy nem?

A kis legényke lábujjhegyre állott és egy fénylő pénzdarabot nyújtott az öreg elé. Mr. Jameson megforgatta előre, hátra meghallgatta a csengését s végül kimondta az ítéletet:

— Bár az egészségem olyan jó volna, mint a milyen jó ez — a pénz. Honnan vetted, Charles?

URAK!

Minden idenyre a legdivatosabb gyapjuszöveteket posztó és gyapjuszövetek divatáru üzletében (Kossuth-utca Dörre czokrász mellett) szerezhetjük be. Ezen czég tapasztalt szoliditása és a kiszolgált áruk szakszerű megválasztása folytán figyelmünket megérdemli. — Nagy kényelmünkre szolgál az is, hogy az árak minden darab helyén mindenki által érthető számokkal vannak megjegyezve.

a legnagyobb választékban

WEISZ ADOLF

Mária Valéria férjét ide parancsolja közibénk a hadsereg rendeleti lapja s a szükség, hogy az öreg király környezetében lássa legközelebb való szerető véreit. A most még csöppnyi hercegi sarjakat, az új nemzedéket tartsa meg közöttünk szívüknek szava, magyar hazájuknak szeretete.

ORSZÁGGYÜLÉS.

— A képviselőház ülése. —

A kormány már második indemnitást is kért, de a szóárad t még sem apad. Ma-holnap oda jutunk, hogy a magyar parlament a költségvetés letárgyalásánál egyéb munkát nem fog végezhetni, mert egyszerűen nem fog rá idő kerülni.

A közoktatásügyi költségvetés általános vitájához még egy egész sereg szónok van feliratkozva, úgy hogy ennek a tárczának letárgyalása még legalább egy hetet fog igénybe venni.

A vitát ma

Ballagi Géza nyitotta meg, a ki mint volt sárospataki jogtanár megfelelő szakavatottsággal szólott a szőnyegen lévő kérdéshez. Helyesli Szemere Miklós álláspontját és ő is a felsőbb oktatás decentralizációját kívánja. Vannak Magyarországon régi kulturális központok, melyek nagy szolgálatot tettek a magyarságnak. Új egyetemre nincs szükség Magyarországon, mert csakis a jogi fakultás tulsufolt nálunk. Már pedig a tulsufaltság megszüntetésére elég jogakadémia van a vidéken.

Az ifjúságnak első sorban tanulnia kellene. Tehát ne vesse bele magát a politikai élet fertőjébe, a hol okvetlenül egyik vagy másik politikai párt járszalagjára kerül, a mi csak árthat az ifjúságnak.

Ezután Ballagi rátért a vidéki tanárok tudományos működésére.

Pichler Győző: Budapestre gravitálnak, mint Ballagi.

Ballagi Géza: Nem magamról beszélttem.

— A rum vásárlásnál kerestem, — mondta egész határozottsággal a fiu.

— Ostoba fajankó, — rivalt rá Jameson — ha nem akarod, hogy azt higgyem, hogy loptad ezt az aranyat, úgy mondd meg, ki ajándéko ta neked.

— Sem nem loptam, sem ajándékba nem kaptam, — állította makacsul a fiu; — ez egész egyszerűen megszolgált pénz.

— Nos hát akkor mondd el, hogyan! — követelte m. Jameson.

— Tehát — kezdte Charles — mikor elindultam innen, először is a legközelebbi pálinka mérésbe mentem, ahol már sok vendég ült. Oly hangosan, amint csak kitelt tőlem, kiáltottam, hogy apám súlyosan megbetegedett s az orvos azt rendelte neki, hogy testi erejének visszanyerése végett időről-időre egy korty rumot igyon. A korcsmáros figyelmesen fülelt reám, előhozott egy flakót és megtöltötte rummal. Óvatosan odatettem a hamis dollárt az asztalra és a korcsmáros anélkül, hogy megnézte volna a pénzt, a kasszába dobta. Itt van tehát a rum.

— Szép, szép, — bólingatott a fejével mr. Jameson, — de az igazi dollárról még egy szót sem szóltal.

Zborai Miklós: Majd megvállik.

Ballagi Géza: A mi az 1848. XX. t. cz. végrendeletét illeti, az nem felekezeti, hanem eminens állami érdek. Egyébiránt szólót a vallásminiszter nyilatkozata teljesen kielégíti és a költségvetést elfogadja.

Gróf Benyovszky Sándor nagy visszaesést lát a községi és felekezeti iskoláknál. A tanítók fizetése átlag alacsonyabb, mint bármely állami hivataloszlágé. Ilyen állapot Európa egy államában sincsen. Kéri a minisztert, tegyen valamit a tanítókért. A költségvetést nem fogadja el.

Werner Gyula szerint a közoktatási tárcza nincs kellően dotálva. Mi a millenáris költségvetésnek csak egy huszonkilenczed részét szenteljük a közoktatásügyi tárczára, míg a külföld legtöbb államában az arány sokkal kedvezőbb. Szóló örömmel látja az állami iskolák szaporítását, de bizonyos keserőséggel emlékezik meg arról a hivatalos észjárásról vagyis arról a czopfról, mely a közérdeket legtöbbször megakasztja. Óvjuk meg — uagymond — az iskolák önkormányzatát, de csak egy feltétel alatt: ha ez nem szolgál menedékhelyül nemzetellenes irányoknak. Azonban kívánja az iskolák államosítását ott, hol azt a nemzet érdeke követeli. Vannak ebben az országban iskolák, a hol az ifjúságot nem a magyar nemzetnek nevelik. Aránylag sok az idegennyelvi iskola. Még mindig másfélezer tanítók van, a hol a magyar nyelvet nem tanítják kellő eredményre. Az erdélyi evangélikus középiskolákban a magyar történelmet csak igen kis terjedelemben tanítják. A szász gimnáziumokban Magyarország földrajzát tanítják és ebben a magyar nemzet a tizedik helyet foglalja el, utána már csak a görögök, albánok és cigányok következnek.

Felkiáltás balról: A kormány az oka ennek.

Werner Gyula: Nem a kormány, hanem a törvény, mely ezt megengedi.

Szól azután a tanfelügyelők tulajdonlásáról. Sok helyen, ha a tanfelügyelő meg akar felelni feladatának, egy iskolára egyszer jut ideje egy évben a látogatásra, de vannak iskolák, melyek sohase látnak tanfelügyelőt. Hol itt az állam ellenőrzése? Ezt reformálni kell. (Helyeslés.)

A miniszternek a közoktatásügy terén nagy érdemei vannak, de a nemzet még többet vár tőle.

Ezután elismeréssel szól Széll Kálmánról (Mozgás a szélsőbalon), aki maga mondta: Egy ígéretemet se hagytam beváltatlanul, egy hazafias érzést se fojtottam el szívemben, egy intrikát se engedtem magamhoz...

Krasznay Ferencz: Egy hízeltőt se utasítottam el magamtól. (Tetszés a szélsőbalon.)

Werner Gyula: Ha czélzásul mondta el ezt a közbeszólást, éppen akkor, mikor én nemzeti követelményeink szempontjából beszélek, akkor a közbeszóló erre a megjegyzésre nincs kiválasztva.

Beszédét Kossuth Lajos szavaival végzi: bármiképp gyanúsítsák, gáncsolják a magyar képviselőket, ők felülemelkednek ezen, ráuk magasabb jutalom vár: a teljesített kötelesség érzete. (Éljenzés jobbról.)

Krasznay Ferencz személyes kérdésben feleli, hogy az ő közbeszólását pusztán — az igazság szeretete sugallta. Werner oly megdöbbenő kritikát mondott közállapottainkról, amilyent a tuloldalról az utóbbi időben nem hallottunk. Annál meglepőbb, megdöbbenőbb volt az a hirtelen beállott fordulat, mikor egy jól összeállított dicsérettel a kormányelnök magasztalásával végezte a kritikáját.

Verlán Endre: Követeli, hogy a magyar faj kulturáját emeljük, mert csak így leszünk tulsulyban a nemzetiségekkel szemben. Tömrédék olyan tanítóknak van, a ki nem tud magyarul, annál kevésbé képes az állam nyelvén tanítani. Államosítani kell tehát a népoktatást. A költségvetést nem fogadja el. (Éljenzés a szélsőbalon.)

Öt perc szünet.

Szünet után Bauer Antal a falusi tanítók mostoha sorsának megjavítása végett emelt szót.

Utána Bernáth Lajos az 1848. XX. törvényekben foglalt jogok teljesítését kívánta.

Végül Heliebronth Géza beszélt, a vallásos nevelés ápolását ohajtván az iskolák tantermébe bevinni.

VIDÉK.

Nagyléta ünnepe. Szép ünnepe volt tegnap a szomszédos Nagyléta község-

— Arra is rákerül a sor mindjárt. Elmeotem a legelső utcásarkig, ott hátrafordultam, nem lát-e a pálinkásboltból senki és egy kut után néztem. Aztán pár perc múlva keservesen sirva visszafutottam a pálinkamérésbe és ott elmondtam a gazdának, hogy a mamám megvert, mert pálinkásboltból hoztam a rumot. A patikába kellett volna mennem és ott a recept szerint megcsináltatnom az orvosságot. Ezzel én újra letettem az üveget az asztalra. A gazda — egy igazán jószívű ember — a lelkekre kötötte, hogy máskor jobban vigyázzak, ha a mamám valamit parancsol s ezzel fogta a visszahozott üveget és újra beleöntötte a tartalmát — persze valódit.

— Ez már érdekes, — vélte Jameson — de hát akkor még mindig nem volt rumod!

— Ugyan, mr. Jameson, — szólt Charles szemrehányóan — hisz ön maga kóstolta meg az előbb és kitűnőnek találta. Szomorú, hogy ön oly kis véleményrel van az eszemről. Hát már minek vittem volna vissza a jó, öreg rumot? Egyszerűen hazafutottam, ott áttöltöttem a rumot abba az üvegbe, amely most ön előtt áll, az eredeti üvegbe

aztán vizet bocsátottam a kutból, a vizet pedig elnyelte a jó kocsmáros ur egész rumkészlete. Miután a rum anélkül is tulságosan erős, valódi jótettét vittem véghez, a mikor a meggyöngítéséhez, az én csekély erőmtől telhetőleg, hozzájárultam.

Mr Jameson elképedt.

— Fiam, — mondta végre — te még sokra fogod vinni az életben, föltéve, hogy nem kerülsz kellemetlen összeütközésbe a bírósággal.

— — — Huszonöt esztendő mult el azóta, hogy ez a kis történet lejátszódott. Mr. Charles Brown ma egyike Amerika ama milliárdosainak, akik maguk sem tudják, hogy mennyiük van tulajdonképpen. A bírósággal nem sok konfliktusa volt; beszélnek, hogy oly ravasz, hogy mindig ki tudott bujni a törvény keze alól.

A gazdagsága alapját különben azzal a dollárossal vetette meg, amelyet ama jószívű pálinkástól kapott.

Szőlőgazdák figyelmébe!

A szőlőknek a tavaszi fagy elleni megvédésére

Füsttímarszó kapható: LUKÁCS VILMOS gazdasági cikkek raktárában Debreczen, Hatvan-utca 5.

nek. Ekkor szantelte fel ugyanis Dr. Wolafka Nándor püspök az ottani róm. kath. hívek most épült kápolnáját és népiskoláját. A község felekezeteinek szép egyetértése, hogy a katolikusok örömeiben részt vettek a többiek is és együtt közös fogadtatásban részesítették a mindenütt népszerű prépostot. A fogadtatás Léta határán kezdődött. Itt előbb Kovásznay Ákos községi főjegyző, azután Papdán Antal gör. kath. főesperes tartottak üdvözlőbeszédet. Innen az önkéntes tüzoltók vezetése alatt harangzugás és mozsárgyuzások között megindult az impozáns menet bevonulása az új kápolnához és kezdetét vette a felszentelés. Ennek végzetével künn a szabad ég alatt Dr. Wolafka püspök beszédet tartott. Beszédében a vallási és polgári kötelességeket fejtegette és találóan rámutatott arra, hogy ezekben mily szépen egyesíthet bennünket a hazának, ennek a közös jó édes anyának a szeretete. Az ünnepegy után a község intelligenciája 50 terítékű bankettet adott a püspök tiszteletére, mely alatt a község legszebb leányai szolgáltak fel. Az új kápolna egyszerű, de szép és ami még szebbé teszi, az, hogy a 210 főből álló hitközség áldozatkészsége hozta létre, melyből az oroszlanrész Imrik Sándor plébánost és Kovásznay Ákos főjegyzőt illeti m. g.

Négy gyermek halála.

— Saját tudósítónktól. —

A csurogi tiszai halászsoknak a község-házában a tiszaparton van a halásztanyájuk. Pénteken reggel a halászsok több megrakott bárkával elmentek a hetivásárra s a tanyán csak Borbás Illés halászgazdának 14 éves fia maradt egyedül.

A halászsok csak késő éjjel érkeztek vissza a tanyára, de — mint nekünk írják — sem Borbás fiát, sem a csolnakot nem találták. Szekulics Vászó mezőrendőrtől megtudták azután, hogy a kis Borbás fia három pajtásával csolnakázni indult.

Amint beljebb haladtak a Tiszán, a csolnakot az ár elkapta s a négy gyermek megrémülve addig futkosott a csolnakban, míg a gyenge jármű felfordult s a négy gyermek a vízbe esett. Szekulics Vászó mezőőr segítségükre sietett, de mert csolnak nem volt a parton, nem evezhetett utánuk, a gyermekek a szeme láttára merültek el a habok között.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **A tehén-uzsora.** A múlt ősszel sokat foglalkozott a debreczeni rendőrség azokkal az egyénekkal, a kik a szegényebb embereknek haszonbérbe adnak ki tehéneket. Jancsó Lajos is egyike ezeknek a tehénüzéreknél. Hegedűs Imre és felesége, akiknek sok bajuk volt Jancsóval — feljelentést tettek a királyi ügyészségnél uzsora vétsége miatt ellene. Tegnap tartott ez ügyben a debreczeni királyi törvényszék végtárgyalást, de mert az uzsora vétsége nem volt bebizonyítható. Jancsót az ellene emelt vád alól felmentette.

§ **Máthé László összbüntetése.** Máthé László, volt városi számgyakornok — akit a debreczeni királyi törvényszék váltóhamisítás miatt 9 hónapi fogházra ítelt, fogsága ideje

alatt két ügyben is meg volt idézve Szentésre és Szegedre sajtó- és párbajvétség miatt. Mindkét bíróság elítélte Máthét, akire aztán összbüntetést a debreczeni királyi törvényszék rótt ki. Tegnap délelőtt tartott ez ügyben tárgyalást a törvényszék. Máthé ezuttal már mint jogerősen elítelt fogoly rabruhában ült a vádlottak padján. A törvényszék rövid tanácskozás után az összbüntetést 10 hónapban állapította meg, amelybe Máthé László is beleenyugodott.

§ **Az ökörmézői választás.** (Távirat.) Telek Gyula mandátuma dolgában a Kuria úgy intézkedett a multkor, hogy beszerzi a miniszteriumtól a kerület választóinak névjegyzékét. Miután ez megtörtént időközben, ma tárgyalták folytatlagosan a választás elleni petíciót. A bíróság meggyőződéséről arról, hogy a grófra esett szavazatok közül mintegy 50 csakugyan kétes, ezekre és néhány veszetés esetére is elrendelte ma a vizsgálatot a gróf ellenjelöltje, Seján Antal által elkövetett több veszetetés tekintetében is.

§ **Petíció vizsgálat után.** (Távirat.) Ma volt az első petíció-tárgyalás ügy, hogy már befejezett vizsgálat anyaga feküdt a Kuria előtt. A verbói mandátummal esett ez meg legelőbb, a melyet Valasek János tót nemzetiségi nyert volt el. A választást azon az alapon támadták meg, hogy Valasek nemzetiségi izgatást követett el, a következőket mondván Krarovánban tartott programbeszéde alkalmával:

— A magyarok pedig menjenek vissza Ázsiába, a honnan jöttek, hogy itt minden úgy legyen, a mint ezer év előtt volt.

A megtartott vizsgálat után mára újból kitűzött tárgyaláson Paiss tanácselnökölt. A petícionálókat az első tárgyaláson szerepelt dr. Darányi Gyula helyett, a ki a szomorú emlékeztető deési-gikszer óta ugylátszik teljesen visszavonult a petíciós-ügyektől, ifj. dr. Erdély Sándor képviselte. A megválasztott képviselőt dr. Fajnor János vidéki ügyvéd védte. Zachár kuriai bíró ismertette, mint előadó, a vizsgálat anyagát s a kihallgatott tanukat három csoportba osztotta. Egyrésze hallotta a beszéd kifogásolt passzusát s ezek: a tanító, körjegyző, két bíró és egy törvényszéki joggyakornok. Másrésze a tanuknak azt vallotta, hogy elkerülte figyelmüket az inkriminált rész, de lehet, hogy az mégis elhangzott. A védelem tanui szerint pedig Valasek így szökölt volna: „A magyarok a tótokkal együtt verték vissza a törököket Ázsiába.“ Dr. Erdély Sándor néhány lényegesebb vallomásnak körülményesebben való ismertetését kérte, mire azokat felolvasták. Ítéletet lapunk zártáig nem hoztak.

§ **Fiatál szélhámos.** (Távirat.) Pápay Lajos, egy 20 éves éretlen gyerkőc, hol hírlapírónak, hol grófnak adta ki magát s így próbált zsarolni, meg pumpolni, a míg le nem tartóztatták. Egész éjjel kocsikázta magát s a kocsist pénzért gróf Forgách lakására küldte, majd virágot vett s a

számlát gróf Károlyi Lajosnéhoz küldette. A Rémy-szállóba egy hölgygel szokott Pápay beállítani s magát a Nemzeti Kaszinó tagjának mondva, a főpinczértől 120 koronát esalt ki. A törvényszék ma egy havi fogházra ítélte a fiatal csalót. De mert ezt a büntetést már kitöltötte, szabadlábra helyezték.

A milliós örökség.

— Hamis végrendelet. —

Előkelő, uriember vádlottja volt ma a pestvidéki törvényszéknek: Nagy Ákos somogy megyei földbirtokos. Az a vád ellene, hogy elhalt nagybátyjának, felsőöri Nagy Mártonnak, a kit vármegyéjében csak a „kadarkuti nábob“ néven emlegettek, a vagyonát hamis végrendelettel magához akarta kaparítani. Az öreg 76 éves aggyastján a Nagy Ákos házában halt meg, s több mint 2.000.000 korona vagyont hagyott hátra. A dussgazdag Nagy Márton hirtelen halállal mult ki, halva találták ágyában 1899. május 26-án.

A hagyatéki bíróság a hagyaték gondnokává kinevezte Nagy Ákóst, a ki a rokonok hűledezésére Molnár József, Bellai István, Bellai Istvánné, Bellai Paré János tanuknak vallomása alapján a hagyatéki bíróságnál írásba foglaltatta Nagy Márton szóbeli végrendeletét, mely szerint vagyonát Nagy Ákos két fiára hagyta, a vagyon haszonélvezetét azonban neki adományozta, miután készpénzvagyonát már életében elosztotta Nagy Ákos és öccse Nagy Ferenc között. A tanuk előadása szerint, május 26-án reggel, Nagy Márton még élt, a mikor Nagy Áko t lovas ember hívta meg nagybátyja betegágyához s az öreg elhaló, csendes hangon jelentette ki tanuk előtt végakarátát. A rokonok azonban nem nyugodtak meg a szóbeli végrendeletben s kutatni kezdték az eredetét.

A cselédség azt beszélte, hogy az uraság már akkor halva volt, amikor Nagy Ákóst elhívták s így nem végrendelezhetett az ő javára, valamint nem ajándékozhatta neki a készpénzt sem. Nagy Ákos ellen fenytő följelentéssel éltek, azt panaszták ellene, hogy a készpénzt és az írtékpapírokat ellopta a Wertheim-szekerényből, amikor bement nagybátyja lakásába, hogy elhozza onnan a fekete ruhát, amibe a halottat föl kellett öltöztetni. Péccsett indult meg a nyomozás. Nagy Ákóst tartóztatták és vele Nagy Ferenczet is, aki osztozkodott volna a készpénzben.

A nyomozás során Nagy védelmét Polónyi Géza vállalta el, akinek közbenjárására a pécsi tábla szabadon bocsátotta Nagy Ákóst, majd az ügynek elbírálására az igazságügyminiszter a pestvidéki törvényszéket delegálta. A pestvidéki ügyészség vádiratában fent rította a lopás vádját s a vizsgálatot kiterjesztette azokra az újabb végrendeleti tanukra is, akikkel Nagy Ákos a hagyatéki tárgyalás során bizonyítani akarta a szóbeli végrendeletet. A vizsgálatot befejezték s a törvényszék az ügyészség vádirata alapján Nagy Ákóst lopás büntetése és hamis tanuzásra való csábítás; Bellai Istvánt, Bellai Istvánnét, Bellai Jánost, Molnár Józsefet, Paré Jánost, Takács Györgyöt, Bodis Istvánt, Bodis Sándort, Bodis Illést, Magori Istvánt, Kiss Ferenczet, Szabó Istvánt, a végrendelet tanuit csalás büntetének kísérlete miatt vád alá helyezte. Tehát 13 vádlott van Nagy Ákossal. A szintén letartóztatva volt Nagy Ferenczczel szemben megszüntették az eljárást.

Ennek a szenzációs bűnpörnek tárgyalása ma vette kezdetét Rónay Kamil táblai bíró elnöklésével; a vádhatóságot dr.

Darvas Testvérek

dusan felszerelt női- és gyermek-felöltő áruházában Debreczen, főter, Hungária-kávész mellé. **Ujdonságok** női- és gyermek-felöltőkben, nap- és esernyőkben, blousok, övök és nyakdíszek nagy választékban feltűnő olcsó árak mellett beszerezhetők

Mikovich királyi alügyész képviselte. Nagy vádlottat Polónyi Géza védelmezte, a többieket Szalay Károly pécsi ügyvéd. A tárgyalás, melyre 128 tanut hívtak meg, vagy két héten át fog tartani. Már a tanu kihallgatásra is csak napok mulva kerül sor.

Hosszu idő telt el a 13 vádlottnak az általános kérdésekre való kihallgatásával. Mindannyian Kadarkutról való egyszerű földművesek, csak Nagy Ákos az egyetlen uri ember köztük. Fekete szalonruhában áll Nagy Ákos a bírái elé.

— Hány éves? — kérdi az elnök.
— 48 éves
— Vallása?
— Római katolikus.
— Van-e családja?
— Nyolcz gyermekem van.
— Vagyona?
— Van, földbirtokos vagyok.
Érdekes volt Bellai Istvánnak egy felelete
— Volt-e büntetve? — kérdezték tőle.
— Harminczöt év előtt.
— Aztán miért?
— Hát volt egy kis „gabonaállapotom”.
— Mi az a gabonaállapot? (Derütség.)
— Gyerek voltam kérem, aztán a gabona...
— No, ne cifrázza. Mondja meg, hogy lopott gabonát...
— Igen, egy kevéskét s három hónapot kaptam érte.

Egyébként a vádlottak, kikkel a büszke földesur, Nagy Ákos összeadta magát, többnyire rovott multu emberek. A legtöbbnek volt már egy-egy kis kellemetlen állapotja, néhányan közülök már feyházat is ültek.

Ellenőrző orvosszakértőként Pertik Ottó egyetemi tanár van jelen.

Az elnök jelzi, hogy előbb a két végrendelet-hamisítás, aztán a lopás esetét tárgyalja a bíróság tárgyalni.

Polónyi védő, a beidézett tanuk sorrendjénél fogva, helyesebbnek tartaná legelőbb a lopás vádját tárgyalni. Az elnök megnyugtató válasza után azonban elállt ettől az előterjesztéstől, mire felolvasásra került a vádhatározat s kezdetét vette a vádlottak kihallgatása.

A vádhatározat szerint Nagy Ákos öt tanu állított a kaposvári járásbíró elé s ezek vallották, hogy az öreg Nagy Márton a hodosi pusztán 1899. május 26-án, hajnali 6—7 óra közt elöttük mindenét Nagy Ákos fiára: Ákos és Mártonra hagyta. De lehetetlen, mert bebizonyult, hogy Nagy Márton a mondott órában már halott volt. Másodizben ismét arra állított Nagy Ákos tanukat, hogy a körmendi pusztán történt a végrendekezés, még pedig röviddel a halálozás előtt. De kiderült, hogy ez is valótlan, mert az öreg nem is volt a kérdéses időben a körmendi pusztán. A harmadik vád, hogy Nagy Ákos ellopott a hagyatékából 15.000 forint készpénzt és 135.000 forintnyi értékpapirt. A tárgyalás tart.

SZÍNHÁZ.

Kurucz Feja Dávid. Ötödször is telt ház előtt került színre Fényes Samu nagyhatásu drámája, a kassai bíró tragikus története. Az előadásban némi szerepváltás történt. Gyurman Alice szerepét, Fejauét, az istenes, jólelkü magyar asszonyt tegnap Breznay Anna játszotta. Egyéb kifogás alá is alig eshetik a játéka, minthogy ezredesnének vette a szerepet.

Komjáthy es Komjáthyne egyaránt remekeltek és sok megérdemelt tapsot arattak. Tóth Ilonka kitünően személyesítette a gyöngö szerelmes asszonyt és a kitoréseiben sok erőt fejtett ki. Berlányi Vanda ideális naivának bizonyult, valamint partnere, Odry nem kevésbé megérdemelt tapsokat aratott. Az előadás pompás volt és a rendezés sem eshetik kifogás alá. (Sz-i.)

K. Tarnay Leona első fellépte. K. Tarnay Leona, a szíat rsulat ujonnan szerződötetett énekesnője ma kedden lép fel először a San-Toyban, Dudley komorna szerepében. Tarnay Leona legutóbb Pécsett működött a közönség és a sajtó elismerése mellett. Színházi körökben azt mondják, hogy jeles, használható erőt nyert benne Komjáthy. Első fellépése elé érdeklődéssel nézünk.

A képviselő ur. Rákosi és Guti bohózata lesz színházunk legközelebbi ujdonsága, mely a Vígsházban a magyar ciklus egyik legsikerültebb kasszadarabjává lett. Élcz, ötlet és jókedvből annyit nyujtanak a szerzők, hogy egy estére sok is a vidámságból. A képviselő ur első előadása szerdán lesz.

UJDONSÁGOK.

*** A felügyelő bizottság ülése.** Debreczen város felügyelő bizottsága Komlóssy Dezső elnöke alatt gyűlést tartott tegnap délután a városházán. A város régi egymillió ötszáz ezer koronás nagy kölcsönének elszámolását 1891-ik évtől kezdődőleg vették átvizsgálás alá. Az egyes okmányok szerinti vizsgálat alapján konstatálja majd a felügyelő bizottság, hogy a négy és félmillió kölcsönt hova fordították.

*** A város folyószámlahitele.** A minapi városi közgyűlés — mint annak idején megirtuk — a város 320,000 koronás folyószámla hitelét még egy esztendőre meghosszabbította. A tárgyalások során felmerült az az indítvány, hogy a javult pénzügyi viszonyokra való tekintettel meg kellene kísérlelni hat százaléknál olcsóbb hitelt szerezni. Mint értesülünk, ennek már meg lett a kedvező eredménye. A budapesti jelzálog és hitelbank, továbbá a magyar leszámítoló és pénzváltó bank ajánlata megérkezett a városhoz, melyben a 320,000 korona folyószámlahitelt hajlandók négy százalékos kamattal mellett a város rendelkezésére bocsátani. Valószínű, hogy még több pénzintézetből érkezik ajánlat és így a város két százalékkal kedvezőbb hitelhez jut.

*** Érettségi biztosok a tiszántuli gimnáziumokban.** A tiszántuli ev. ref. egyházkerület főgimnáziumaiban a folyó 1901—2. tanév végén a szóbeli érettségi vizsgálatok a következő időkben tartatnak meg. Debreczenben június 22—28. napjain Dóczi Imre gymn. felügyelő elnöke alatt. M.-Szigeten június 24—28. napjain Ft. Kiss Áron püspök ur elnöke alatt Hódmezővásárhelyen június 16—19.

napjain elnök Széll Kálmán esperes. Szatmáron június 12—14. napjain elnök Zsigmond Sándor egyházkerületi főjegyző. Kisujszálláson június 23—27. napjain, elnök Szabó János esperes. Mezőturon június 23—24. napjain, elnök Dr. Erdős József theol. tanár. Békésen június 20—21. napjain elnök Dóczi Imre gymn. felügyelő.

*** A vármegye egészségügye.** Losonczy Álmos dr. megyei főorvos tegnap terjesztette elő Hajdúmegye közigazgatási bizottsági ülésén a megye közegészségügyi viszonyairól szóló jelentését. A jelentés szerint a megye közegészségügyi viszonyai az elmúlt hónapban kedvezőbbek voltak, mint azelőtt. Heveny fertőző-kór 80 esetben fordult elő, amelyből 12 végződött halállal. Roncsoló-toroklob 7 községben uralkodott. — Hadházon a vörheny járvány megszűnt, ellenben Kabán nagyobb mérvben terjed. Hajdúnánáson szelvidebb lefolyással szintén grasszál.

*** A Csáky Adorján gróf ünneptetése** Rendkívül kedves jelenet folyt le tegnap délután a Casinó társaság szobájában. Az egylet tagjai közül ugyanis miutegy negyvenen efestették a Casinó érdem-dus igazgatójának, *Csáky Adorján grófnak* az arczképét s ma, a mikor az igazgató hosszabb külföldi utjáról hazatért, kedves meglepetésképen a *Rajzo Miklós* művészi ecsetjét dicséző sikerült képet a grófnak átnyujtották. *Tolnay Kornél* máv. üzletvezető volt az ünnepi szónok. Rövid, de szívhez szóló szavakban jelezte a szép számmal egybegyűlt tagok ragaszkodását, tiszteletét és szeretetét s kérte a grótot, hogy e képet, mint a szeretet és tisztelet zálogát fogadja szivesen mindazoktól, a kik távolléte alatt is sokszor gondoltak reá s kedves társaságát sajnálattal nélkülözték. A képet, mely az igazgatót egy könyvszekrény előtt állva ábrázolja, egy eredeti aláírással ellátott díszes kiviteli emléklap kíséretében megfogottan vette át az igazgató. Alig talált köszönő szavakat a barátságuk ilyen alakban történt nyilvánulásával szemben s érzelmeinek csak e néhány szóban tudott kifejezést adni: Valóban igen tisztelt urak, nem találok szavakat, hogy e meglepetést meg tudjam köszönni. A pinzévek ekkor pezsgőt s finom szivarokat hordtak körül s a szép ünnepség ezzel befejezést nyert.

*** A Csokonai-kör felolvasó ülése.** A Csokonai-kör szerdai felolvasó ülése iránt nagy érdeklődés mutatkozik a közönség körében. Ez csak természetes, mert a változatos műsor nem közönséges szellemi élvezetet ígér. Együttal megemlítjük, hogy az 1 korona belépti díj csak a nem tagok kötelező; tagul bármikor jelentkezhetni Tóth Béla gyógyszerésznél, a Csokonai-kör pénztárosánál, vagy Kardos Albertnél, a kör titkáranál.

*** Debreczen és az idegenek.** Nagyon sok esetben, de különösen országos vásárok alkalmával tapasztalható, hogy az idegenek számára még mindig milyen szegényes viszonyok uralkodnak a mi különben mindeu más irányban nagyon szépen fejlődő Debreczenünkben. — A mi metropolisunkban ugyanis országos vásárok alkalmával az idegenek a legszomorubb helyzetbe jutnak. A forgalom fokozatosan nő s ezzel

Tavaszi ujdonságok.

Napernyő, Öv glace és nyári keztü, kötött szövött áru nyakkendő. Bo legyező, arczfátyol, zsebkendő mindennemű toilett ezikk, kéri és olda táská, Uri fehérneműek jutányos áron beszerezhetők :

Bartha Kálmán főtéri üzletében (városház épület) szabott ár. Tisztviselőknek 5% engedmény.

nem áll arányban a szállodai szobák száma; úgy hogy ilyen esetekben, mikor különben is magasabb a szállodai szobák ára, túltömöttek a szállodák és az idegenek egyrésze nem kap helyet. Ilyen eset merült fel most is. Az országos vásár tegnap vette kezdetét, az idegen forgalom még csak fel sem tűnik a város utcáin s már is tömöttek a szállodák. Csudálatos, hogy ez a körülmény, amely különben nagyobb befektetésekkel szemben is szép eredményt ígér, nem lelkesíti a vállalkozó szellemű embereket. Pedig ezek az állapotok sokáig így nem maradhatnak s ha nem magánvállalkozóknak, idegen forgalma érdekében magának a városnak kell segíteni ezeken az állapotokon.

*** Polgári iskola Hajdu-Böszörményben.** Hajdu-Böszörményben felállított polgári leányiskolának a közoktatásügyi miniszter a nyilvánossági jogot megadta. A megyei közigazgatási bizottság tegnapi ülésén Csánky Viktor tanfelügyelő jelentette ezt az öröndetes dolgot, a melyet a bizottság tudomásul vett. Egyben jelentette a tanfelügyelő, hogy a nádudvari községi iskolát az állam átvette s a tanítói fizetést folyósította.

*** Fegyelmi ügyek a vármegyén.** Hajdúvármegye közigazgatási bizottságának tegnapi ülésén Rásó Gyula alispán több fegyelmi ügy állásáról számolt be. Ferenczy Elek volt főszolgabíró ügyében Csánky Viktor helyett új fegyelmi biztost fog kirendelni a közigazgatási bizottság. A volt balmazújvárosi jegyző Kaszás József elleni fegyelmi ügyiratok a királyi törvényszékhez tették át. Míg a törvényszék ítéletet nem mond, a fegyelmi ügy szünetel. — Érdekes Bessenyei József elmozdított segédjegyző ügye, a ki Debreczenben valami lapot ad ki. Ezt az urat megidézték a fegyelmi bíróság elé, de egyszerűen nem jelent meg. A közigazgatási bizottság a megyei főügyészt biztatta meg, hogy Bessenyei ügyében tegyen indítványt. Két lényegtelenebb fegyelmi ügyről referált még az alispán, a melyben szintén határozatot hozott a bizottság.

*** Népesedési mozgalom.** Hajdúmegye területén az elmúlt hónapban 641 egyén született. Meghalt 350. Harmincz halva született. Az elmúlt hónapban 258 a szaporodás száma. A halálesetek között három erőszakos halál volt.

*** Lopás a bőrvásáron.** A bőrvásáron egész nap munkátlanul csavarogtak Lazányi és Csizmadia István ismert csirkefogók. Már azt hitték, hogy kárba vesztjük nézve a nap és nem jutnak keresetbe, mikor észrevették, hogy Fogel Áron tiszalöki kereskedő áruja őrizetlenül hever a földön. A két csavargó erre vetett szemet s addig-addig somfordáltak az áru körül, míg nehány bört el tudtak lopni. A rendőség a két csavargót akkor fogta el, mikor a lopott bőrtől akartak adni. A lopott bőrtök jogos tulajdonosának visszaadták, a két csavargót pedig átadták az ügyészségnek.

*** A színházi új gépész.** Debreczen város tanácsa tegnap délelőtti gyűlésén döntött a színházi gépész állásra beérkezett pályázatok fölött. A tíz pályázó közül kettő volt, akit komolyan vettek: Kiss Lajos és Tóth István. Az utóbbit Oláh Károly tanácsnok ajánlotta a tanács figyelmébe. A kettő közül szavazás útján egy szótöbbséggel Tóth Istvánt választották meg a színházi gépész állásra.

*** A kath. főgymnasium.** Mindazok, akik a róm. kath. főgymnasium ügyében gyűjtőleveket vettek magukhoz, tisztelettel felkéretnek, hogy a gyűjtőleveket lehetőleg még e hét folyamán a Theresianum pénztáránál beszolgáltatni sziveskedjenek. Tisztelettel: a főgymnasiumi építési bizottság.

*** Az új rendőrségi fogház bajai.** A városi építkezéseknél nem éppen példátlan egy olyan eset, amikor a kész munkára a szakértők azt jelentik ki, hogy fuser munka. Körülbelül így áll a dolog a most épített Szent-Anna-utczai rendőrségi fogháznál is. A büntügyi osztály tőszomszédságában épített börtönhelyiségek elképzelhetetlen ázsiai mintára készültek. A magánzárkák a legkezdetlegesebb egészségügyi kívánalmaknak sem felelnek meg, nedvesek, rondák, egészségtelenek. A két nagy helyiség, hova a női és férfi foglyokat zárják, alacsonyak, nedvesek. A napokban már az egyik helyiségben egy napra elhelyezték a férfi foglyokat, de vissza kellett valamennyit internálni a régi helyiségbe. Varga Emil dr. kerületi orvos, a ki az új tolonczházat megvizsgálta — kijelentette, hogy az használhatatlan — s a biztos betegségbe kergetik a tolonczokat, ha ott helyezik el. Egyelőre úgy segítenek a bajon, hogy a tavaszi hónapok alatt kiakarják száritani a nedves épületet. Ezzel azonban aligha érnek célra, mert az épület falában levő nedvességet három tavasz sem száritja ki, nem szólva arról a botrányos alacsony zugokról, a melyek pinczének talán, de börtönnek egyáltalán nem alkalmasak.

*** Drága tréfa.** Rossz tréfát eszelt ki Szabó Ferencz 19. számú egyfogatu bérkocsis. A tréfa visszafelé sült el s a rendőrségnél fog érte számolni. Szabó ugyanis azt eszelte ki, hogy míg társa, a 35. számú bérkocsis a borbélynál szépítette magát, saját kocsiját biztonságba helyezve, felült a 35. számú bérkocsira s egész nap feléje nézett barátjának. A 35-ös bérkocsis a rendőrségnél kocsijának jogtalan használatáért panaszt emelt Szabó Ferencz ellen. A rossz tréfának drága ára lesz.

*** Bartha István balesete.** A szintársulat helyettes igazgatója a népszerű Bartha István izgalmas perczeket élt át tegnapelőtt. A derék művész mostanában nem örönd valami kitünő egészségnek és kénytelen kelletlen gyógyszerrel él. Tegnapelőtt, mielőtt a próbára ment, ismét gyógyszert szedett be, és hogy nagyobb hatása legyen a patikai

gyártmánynak, egy adag helyett kettőt vett be. Az erős orvosság megtámadta idegeit és mikor a szinpadra ért, s hozzá akart kezdeni a rendezéshez, hirtelen összerogyott. Kartársai hirtelen bevitték egy öltözőbe, ahol aztán később magához jött Bartha István, de csak orvosi segély állította aztán teljesen helyre.

*** Az országos ev. ref. tanár-egyesület** alakuló gyűlése alkalmával szervezett elszállásoló bizottság Oláh Károly elnöklete alatt tegnapelőtt, vasárnap d. e. tartotta záró ülését. Legelőször is az országos ref. tanár-egyesület elnöke, Dóczi Imre által a b. elnöke Oláh Károly tanácsnokhoz intézett azon levél olvastatott fel, melyben az elszállásoló bizottságnak és az elnökek buzgóságáért, fáradozásáért és figyelméért elismerés és hálás köszönet nyilvánított. Ezután az elszállásoló bizottság beszámolóval és ezzel kapcsolatban egyebbszükségletekkel felmerült kiadásokról készített, okmányolt számadás terjesztett elő, melynek megvizsgálása alkalmával kitűnt, hogy a befolyt adományokból az elszállásolás költsége teljes fedezetet nyert. Ezzel a bizottság befejezvé munkáját, feloszlott.

*** Hajdúmegye adóprése.** Hajdúmegye közigazgatási bizottságának tegnapi ülésén Faust Elek pénzügyigazgató jelentette, hogy az elmúlt hónapban a megye területén az adóbefizetés kellő eredménnyel járt. Egyenes adóban befolyt 26,888 kor. 34 fl. Hadmentességi adóban 35,573 kor. 38 fl. Fizetési halasztás adatott 15 esetben. Fogyasztási adó volt 15,273 kor. 22 fillér. A többi apróbb adókat is kellő buzgósággal izzadták ki a hajdúmegyei adófizetők.

*** Régi házi orvosságok.** Az „Etnographia” című folyirat legutóbbi számában a tizennyolczadik századból eredő verses receptet közöl, melyből néhányat ide iktatunk:

A fogfájás elmulasztására.

„Fél fogbagyma-fejet, vagy kevesebbet, ha (jobbna) Itéled, kell könn késsel, vagy mozárbán; Adj hozzá sáfrány-porból, a mennyi hegyére A késnek fel-fér; elegyítvén flajstromat (állíts: A fájós részen lévő kar erére (szököllő Ez, s ki-verő) kösd fel: fájása fogannak (huszonnéggy Óráknak folyamattok alatt butszuk örökre.“

A torokrekedés ellen.

„Fogj vagy két-három fokbagymát: eztet (először) Tisztisd; törd azután s jól összeveverjed Disznónak tüznél olvadt zírjával, hogy abból Ir készüljön. Hevitsd jól meg fektednek előtte Lábaid: a mondott irral kend s rongyba (takard-bé; L. gkisebb rekedést torkod regge re nem érez.“

Ha hurut kinez:

„Törj fokbagymát az előbbeni módon: Zsirt hozzája, s tojást adj: hálni menedvén, Lábaidat tüznél sütögesd, a mennyire tühred, És kenogess Több izben kell süttetni (pediglen. S meg meg kenni kenést rajtok. Menj ágyba (fekünni) Végre meleg lábbal: megkend ágyékidat (ott is; Tégy így három nap, s meg fogsz szabá- (dulni huruttól.“

Halmágyi Sámuel

nyök dussválasztékban. —

női-felöltők legnagyobb áruházába
folytonérkeznek a tavaszi újdonságok: Női- és gyer-
mek felöltők, bluzok, övek, nyakdiszek, naper-
FELTÜNŐ OLCSÓ ÁRAK!

* **A tegnapi halottak.** Debreczen város területén a tegnapi napon a következő halálesetek fordultak elő: Nagy Róza 4 hónapos gyermek Erzsébet-ut 13. Szemere István 15 éves kőmives Eötvös-utca 112. Juhász Istvánné 33 éves Kazinczy-utca 2. Sándor Zsuzsanna 42 éves majorsági föld 73. Rint Berthold 42 éves lakatos Csapó-kert I. járás 85. Jobbágy János 65 éves szíjgyártó Csillag-utca 99.

* **Lopás az országuton.** Tegnap hajnalban vakmerő lopást követtek el a szoboszlói uton. Nagy István ugyanis szekerekkel a debreczeni vásárra igyekezett. A korai ajnali órákban indult el hazulról jól felpakolt szekerekkel. A szekér sarajjára erősítette a szomszédtól fuvarozás végett felvállalt mintegy száz kilogramm súlyú tollat. Utközben ismeretlen tettesek észrevétlenül elvágta a köteléket és a nagymennyiségű tollal nyomtalanul eltűntek. Nagy István csak a vásártéren vette észre a toll hiányát és azonnal jelentést tett a rendőrségnél. A nyomozást megindították.

* **Köszönetnyilvánítás.** Mindazon igen tisztelt rokonok, ösmerősök, jó barátok s a n. é. közönség azon tagjai, kik felejthetetlen jó nóm végtisztességtételén való megjelenésükkel mély fájdalommat némileg enyhíteni szívesek voltak, fogadják ez áton is hálás köszönetemet. Schmidt János, gyászoló családom nevében is.

* **Szálloda-kibővítés.** A debreczeni szállodai szobák kevés számán akar segíteni most a Frohner szálloda tulajdonosa. Értesülésünk szerint a szállodát tetemesen átalakítja, megnagyobbítja, úgy hogy a szobák száma ötven lesz. Egyidejűleg átalakítják és megnagyobbítják az épületben levő Magyar Király kávéházat is.

TÁVIRATOK.

Fedák Sári eljegyzése.

Budapest, április 14. — Dégenfeld Imre gróf, a Magyarországi mai számban kijelenti, hogy az Arad és Vidékében megjelölt Fedák Sáival való eljegyzését ő nem czáfolta meg, azt az újságot nem is olvasta. Fedák Sári pedig a Budapesti Hírlapban nyilatkozik és kijelenti, hogy az eljegyzési híralapítalan.

Szell és Körber.

Budapest, április 14. Körber osztrák miniszterelnök ma visszautazott Bécsbe, azt jelenti a félhivatalos „Budapesti Tudósító.” A mit azonban elhallgat, az érdekesebb. Ez pedig nem más, mint az, hogy a vámtarifa dolgában egyáltalában nem jutott a két kormányelnök megegyezésre. A lapok ugyan — egy félhivatalos kommuniké alapján — az ellenkezőt hirdetik, vagyis azt, hogy a kormányelnökök megegyeztek. De ez nem áll. A diskusszió leginkább arról folyt, hogy miképpen tudja majd Körber

munkaképessé tenni az osztrák parlamentet? S minthogy erre Körber felelet adni nem tudott, a vámtarifára vonatkozó alkudozások is feunakadtak.

A pénzügyi bizottság ülése.

Budapest, április 14. A pénzügyi bizottság mai ülésén az indennitás ügyét tárgyalták s elhatározták, hogy az indennitást július végéig kiterjesztik. Széll Kálmán miniszterelnök bejelentette a bizottságnak, miszerint a pártok kölcsönös megállapodásával módot keres arra, hogy a költségvetési vita megrövidíttessék a jövőben.

Szemle az új országházban.

Budapest, április 14. Apponyi Albert házelnök, Kossuth Ferencz, Csávossy Béla háznagy és Dessewify Arisztid titkár az építő bizottsággal ma délelőtt tíz óraker helyszíni szemlét tartottak az új országházban. Mindenekelőtt Kossuth Ferencz indítványára elhatározták, hogy a légfűtési szerkezetet megváltoztatják. Eddig úgy volt, hogy a légfűtési szerkezet a képviselők helyeire vezetett, de most úgy fogják megváltoztatni, hogy a légfűtés a terem oldalairól és a közepéről fogja a meleget árasztani. Az újságírók jogos felszólalását is tekintetbe vették és az elhelyezés nem ott fog történni, ahol eddig kontemplálva volt, hanem benn az ülésteremben a hátsó padok és az oszlopos folyosó közötti nyílásokban. Itt 48 ülőhely lesz. Több apróbb ügy elintézése után a bizottság déli 12 óraker visszatért.

Pálffy gróf meghalt.

Budapest, április 14. Bécsből jelentik, hogy Pálffy Elemér gróf, a magyar nemes testőrség kapitánya ma délelőtt hosszas betegskedés után meghalt.

Elpáholtság elöljáróság.

— Saját tudósítónktól. —

Szakács község elöljáróságát kinos eset érte a napokban. A község a tulajdonát képező 250 hold szántóföldjét kerti veteményezésre szokta bérbe adni a lakosoknak. Ezeket a földeket az elöljáróság árlejtés útján akarta kiadni s miután azt előre ki is hirdették, csütörtökön — mint nekünk jelentik — Lenke Tamás községi bíró, Turai Pál esküdt és Csipak Mihály pénztárnok kimentek a helyszínre.

Egyideig rendben folyt a dolog. Mikor azonban Xernyás István, a pénztáros sógora olcsóbban kapott meg egy darab földet, mint a többiek, az emberek mozgolódni kezdtek.

Nemsokára Lenke Imrének, a bíró testvérének adtak át egy két holdas földet, de nagyon olcsón. Az emberek most föllázadtak az elöljáróság tagjai ellen s új árverést követeltek. A bíró ezt megtagadta. Az emberek kikapták a bíró kezéből az árverési jegyzőkönyvet s darabokra tépték. A bíró a kezében volt bottal a fejére sujtott Venelovszky Mihálynak.

A tömeg megrohanta az elöljáróság tagjait, letépette és ütötte-verte őket. — Lenke Tamás bíró oly súlyos belső sérüléseket szenvedett, hogy még aznap meghalt. Turai és Csipek betegen fekszenek.

Az őrangyal.

— Regény. —

Irta: **Than Gyula.**

(Folyt.)

Bogáti Péterné elnevette magát. De ebben a nevetésben gúny volt, sok gúny. Kíérett belőle erősen. Megértette Lánzy Kálmán is.

— Asszonyom! Hát önnek egyetlen szava sincs még erre sem. Gúnyos kacagással felel?

— Azzal, ami méltó ehhez az eljáráshoz.

— Hogy értsem?

— Ahogy tetszik.

— Ugy hát határozott kérdést teszek fel önhez asszonyom. Akarja-e, hogy a nagy-asszonyhoz folyamodjam a kezemben lévő bizonyossággal együtt, vagy pedig megoszt velem mindent. Én melegen és ismételtén az utóbbit ajánlom. Legyen okos, válassza azt, amely csak megerősíti jelenlegi boldogságában. Gondolja meg jól. Vétek lenne, ha elvetné magától ezt a vagyont, a melyhez olyan könnyedén jutott. A leánya is jobban jár, ha nagyobb vagyona van, ön is, én is. Mindnyájunk boldogsága érdekében kérem, legyen okos, hallgasson meg...

Ebben a pillanatban váratlanul újra közbe lépett Jolán. Hirtelen rontott elő. A szép leánynak szikráztak a szemei, reszkett minden tagja. Merészen, bátran szembe nézett Lánzy Kálmánnal s feltette ő is a kérdést:

— És mi lesz akkor, ha édes anyám nem hallgatja meg önt?

Lánzy Kálmán sápadt lett. Száz férfival szívesen állott volna szemben; de ettől az egy leánytól, a föllépésétől, a tekintetétől megriadt.

— A kisasszony!...

— Igen, én vagyok.

— Bocsánat, kisasszony, a mamájával van ügyem s ebben nagykorúságáig nem igen tűrnék beavatkozást. Akkor szívesen beszélek önrel is; addig azonban csak engedje meg, hogy ketten végezzük el azt, a mi különben az ön javára is szolgál.

— Folyt. köv. —

368

1902 v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. jbiróságnak V. 846/10. 1902. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Steier Gyula részére Kiss József sestakerti lakostól 100 kor. 25 fill. tőke, ennek 1901 évi június hó 1 napjától számítandó 5% kamatai és eddig összesen 14 kor perköltés erejéig 1901 évi április hó 2-án bíróilag felülfoglalt és 985 kor. becsült butorok és egyebekből álló ingóságok **1902 évi április hó 17-én** délelőtt 9 óraker kezdetét veendő és 1-ször a Sestakertben, alperes lakásán, azután Debreczenben, Csapó-utca 51 sz. alatt megtartandó nyilvános birói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Debreczen, 1902 évi márcz. hó 26-án.

Sugár Gyula.

birói kiküldött.

Szines és fehér porcellán kilós edény-üzlet.

Piacz-utca 79. sz. alól május 1-én áthelyeztetik Széchenyi és Piacz-utca sarokházba. Gerébi üzlet mellett.

Решер Шл פסח Rendkívül olcsó árak! פסח של פסח

Szines étkezéshez
5 forint és feljebb.

Kávés és teás készlet
2 frt. 50. és feljebb

SZINLAP.

Ma kedden, „A“ bérletben, K. Tarnay Leona első fellépésével:

SAN-TOY.

Kínai operette 3 felvonásban.

S Z E M É L Y E K :

A császár	—	—	Nagy Gy.
Jen-Ho, mandarin	—	—	Faragó Ö.
San-Toy, leánya	—	—	Komlóssy.
Csuli, a mandarin szolgálója	—	—	Makray D.
Dudley, komorna	—	—	K. Tarnay.

Holnap szerdán, „B“ bérletben, ujdonságul először:

A KÉPVISELŐ UR.

Bohózat 3 felvonásban.

Tudatom, hogy az összes

disztárgyakat

melyek menyasszonyi, névnap ajándékoknak igen alkalmasak,

gyári áron

árusítom ki.

Tisztelettel:

IFJ. PÁJER JÓZSEF,

üveg-, porcellán-üzlete.

Turul permetező,

a jelenkor legjobb peronospora permetezője javított alakban, 1902. modell. — Fényesen kiállotta a próbát.

Teljesen szilárd, réz alkatrészekkel, egy perc alatt kivehető szélkazánal, könnyű, jó és biztos munka. Kapható:

KONTSEK GÉZA

magkereskedésében,

KOSSUTH-UTCZA.

Moly, kár ellen biztosító és megóvó intézet

VÉGH GYULA

szűcsmester,

Debreczen, Gróf Degenfeld (Rózsa) tér 3. sz. Szikszai-ház.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses figyelmét felhívni elsőrangú szűcs-műhelyem berendezésére, ahol elvállalok mindenféle téli ruhák nyári gondozását, u. m. utazó bundák, lábvedők, kocsitakarók, szőnyeg-ek, női- és férfi-felöltők stb. a legnagyobb felügyelet mellett elfogadok. Műhelyem pontos és szoliditásáról méltóztassék meggyőződni.

A nyaralásra beadott ruhák tűz ellen biztosított helyen tartatnak.

Levelező-lapok czímre küldése után házhoz is elküldök.

A legújabb

női-ruha szövetek, delain, batist, zephir és mindenféle mosó ruha-kelmék

óriási választékban

raktárra érkeztek

Donogán és Somossy

Kunz József és Társa utóda
czégnél Debreczen, Kistemplom-bazár.

Legjobb
szőlőkarók
10 koronától kezdve ezrenként kaphatók:
Balog Dávid telepén
Debreczen, Miklós-utca végén.

Olcsó fűszereket
és a legjobb állapotban levő fűszer bolti állványokat, mely rövid szakaszokban is szétszedhető, mindenféle hozzátartozó felszerelvényeivel külön-külön, bármily részletekben, vagy egytömegben, minden elfogadható áron azonnal eladó.
Tisztelettel:
Kondor M. J. és fia
Kossuth-utca 17. Simonffy-ház.

ad. 4399 sz.
1902

Árlejtési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város tulajdonát képező épületek egy részének évi fenntartási munkálataihoz, kisebb építmények emeléséhez, a közcsatornák javításához és főcsatornák építéséhez szükséges bontás — föld és kőmives munkák, valamint a városi épületek cserép és palafedeleinek évi fenntartásához és egyéb előfordulható építkezések keresztülviteléhez szükséges cserép és palafedő munkák teljesítésére előirányzott átalány, illetve egységárak biztosítására **zárt ajánlati versenytárgyalás** hirdetik.

Az épületek egy évi fenntartására vonatkozó kőmives munkák 5845 korona; míg a cserép és palafedő munkák 5327 korona összeggel vannak előirányozva.

A fenntartási munkák, valamint az előfordulható és egységárak alapján teljesítendő munkák az 1902. évi május hó 1-től az 1905. évi április hó 30-ig biztosítottak.

Az árlejtésen minden kellő ipari képesítéssel bíró debreczeni iparos részt vehet.

Ajánlat tehető együttesen a kőmives, cserép és palafedő munkákra, vagy külön a kőmives és külön a cserép és palafedő munkákra.

Minden ajánlattevő köteles az előirányzott összeg 5%-át készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban f. évi április hó 25-ig d. u. 5 óráig a városi házi pénztárnál letenni, s a letét jegyet ajánlatához csatolni.

Ajánlat az előirányzott átalányösszegek és egységárakból tett százalék, engedmény alakjában tehető.

Az ajánlatban számmal és betűvel határozottan kiírandó, hogy ajánlattevő mennyit hajlandó engedni a fenntartási átalányösszegekből és mennyit az egységárakból; továbbá határozottan kijelentendő, hogy ajánlattevő a fenntartandó épületeket, helyi viszonyokat, vállalati feltételeket, átalány és egységár előirányzati kimutatásokat ismeri és azokat magára nézve kötelezőnek elfogadja.

A kellően felszerelt írásbeli zárt ajánlatok f. évi április hó 26-án d. e. 10 óráig a polgármesteri hivatalban nyújtandók be.

A beérkezett ajánlatok f. évi április hó 26-án d. e. 11 órakor a városház nagy termében nyilvánosan bontatnak fel.

Elkésve beadott, kellően fel nem szerelt vagy kétséget támasztó kifejezéseket tartalmazó távirati vagy utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A városi tanács fenntartja magának azon jogot, hogy a beérkező ajánlatok között szabadon választhasson, vagy azok mellőzésével a munkák biztosítására más uton intézkedhessék.

Minden ajánlattevő, ajánlatának a felbontástól számított 60 napig kötelezettségben marad.

A vállalati feltételek átalány és egységár kimutatások, a városi mérnöki hivatalban, a hivatalos órák alatt megtekinthetők, hol a kívánt felvilágosítások is megadatnak.

1902. április hó 10.

A városi tanács.

Legnagyobb és legolcsóbb cipő-áruház Debreczenben.

Női cipők

Férfi cipők

Áruházam megtekintésére meghívom a t. közönséget, ahol a legdivatosabb és legtartósabb cipőt kaphat. Tisztító bőkenőcsöt minden bevásárlásnál ingyen adok. 10 ft.nyi bevásárlásnál franco küldök. Bonybőrű cugos vagy fűzős lábbeli . . . 240-260-280.
Zerge bőrből cugos, fűző vagy gombos . . . 280-300-350.
kezttyűszárral cugos, fűzős v. gombos . . . 350-400-430.
Párisi Sevro cugos, fűzős v. gombos . . . 450-550-650.
Sevró akk kezttyűszárral cugos v. fűzős . . . 300-350-370.
Lasting cugos selyem cuggal . . . 240.
Bonybőrű s. ma vagy betétes lábbeli . . . 240.
Karlsbádi tükör bőrből kezttyűszárral cugos vagy Bergsteiger . . . 350-390-450.
Párisi Sevro cugos vagy Bergsteiger . . . 500-550-600.
Maici Lakk cugos vagy Bergsteiger . . . 450-550.
Sárga Bonybőr cugos vagy Bergsteiger . . . 350-400-450.
Konkurenczia ki van zárva. Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesíttetnek. Nem tetszés esetén a cipőt kicserélem, vagy a pénzt visszaadom.

Low Zsigmond és Társa DEBRECZEN, Piacz- és Szent-Anna-utca sarkán.

Apró hirdetések.

Díja 10 szóig 40 fillér, minden további szó 4 fillér; vastagabb betűkből nyomtatott szó 4 kr., 8 fillér.
Levélneni tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges posta-bélyeg beküldetik.
Apró hirdetések előre fizetendők.

Bérbe adó Május 1 től a Posta-kert sarkán honvéd huszár laktanyával szemben lévő mintegy 1500 öl raktár telep, mely jeleg is faraktárnak használtataik. Értekezhetni **Berger Jenő építész** irodájában Szechenyi-utca 21.

Könyvelő és levező
bárm nemű napi 2-3 órai foglalkozást keres igen szerény feltételek mellett. Levek "Könyvelő" jelíggel a kiadóba kérek.

Arany-János u. 15. számú ház szabadkézből eladó.

Labdaverők Racket bekötését elvállalja Schmidt S. hangszerkészítő.

A városi bérházban levő 3 szoba, elő-fürdő szobából stb. álló lakásomat gyermekemre való tekintetből a város központjához közel fekvő hasonló, esetleg udvarde kert, vagy szép udvarral bíró lakással elcse-élném Czim a kiadóhivatalban.

Legalkalmasabb ajándék **egy fényképező kamera.** Hasznos időtöltés. Kellemes szórakozás. Vételnél ingyen oktatás. Tessék árlapot kérni **Komáromi Józsefnél.** Debreczen, Piacz-utca 12. sz.

Kiadó emeleti lakás, mely áll 6 szoba, elő- és fürdő-szobával több mel-
lék helyiség, jó vízi vízvezeték és gázbevezetve azonnal kiadó. Szechenyi-utca 42.

Szintartó legjobb kötött haris-nyak feltűnő olcsó árban beszerezhető **MÁRTON GYULA** üzletében Debreczen, Bika-szálloda mellett. Haris-nya fejeléseket elvállal.

Kiadó 2 szobás lakás Péterfia-u. 65 szám alatt.

Vajat naponta frisset ajánlok 1 kilót 1 frt 20 krért. Deutsch Lajos Piacz-utca 38.

Eladó a Hatvan-utcai kertben, 1-ső járás, 48. számú szőlő 896 öl, jó pajtával. Kétszer lehuzott múlt évi **kerti bor.** Értekezhetni az első kerületi kapitányságnál, a tulajdonossal.

Egy vidéki 10 ezer lakossal bíró városban 35 év óta egyedül fennálló jó forgalmu **PÉK-ÜZLET** kiadó vagy eladó. Czim a kiadóban.

Kiadó három szobás utcai lakás Nyomató-utca 7. sz.

Kutak furását elvállalom,

ártézi, jóviz vagy rossz vizig, esetleg kutak javítását jutányos ár mellett **LADÁNYI FERENCZ** kutfuró mester és vízvezető Debreczen, Eötvös-utca 80.

Könyvelést és levelezést egy szak-
képzett könyvelő ma-
gán czegeknél elvállal. Czim a kiadóban.

Eladó a Csapó-utca 31. sorszámú ház. Értekezhetni a Debreczeni első takarékpénztár titkárnál.

Czimbalom teljesen jó karban levő
elköltség végett azon-
nal eladó. Czim a kiadóban.

Katonakeztyük tisztítását

javitással együtt párja 8 krért, glas-
keztyük tisztítását jutányos árárt vállalom. Péterfia
utca 27. sz.

Figyelem!
NEUMANN M.

cs. és kir. udvari szállító.

az ország legnagyobb
és legrégebb férfi-, fiu
és gyermek ruhák áru-
háza, a legelőnyösebb
bevásárlási forrás.

DEBRECZEN, Főtér, a magy. kir. főpostával szemben.

Hol a jó és olcsó?
FAZEKAS KÁLMÁNNÁL

Hatvan-u. 4. sz. (Koszorus-ház.)

hol mindennemű földfesték és saját őrlésű olajfesték pillanat alatt száradó szobapadló lakkok, firnisz, vékony és vastag asztalos enyv 38 kr. kilója s minden e szakmába vágó cikk **olcsóbban mint bárhol** a n. é. közönség rendelkezésére áll.

Nagy tavaszi vásár!

Neumann Testvéreknél

a Tisza-palotában,
hol a tavaszi idényre már rengeteg férfi-
női- és gyermek

czipők,

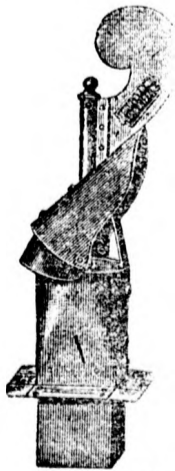
kalapok, ingek, gallérok, nyakkendők, vala-
mint más uri divat-cikkek megérkeztek és
azokat előnyösen sikerült beszerezés
folytán **csoda olcsó** árakban bocsátjuk a t
vevőinknek b. rendelkezésére.

Tisztelettel:
NEUMANN TESTVÉREK.

Legjobb minőségű
szobapadló-lakkok

Wischin és Nejedly-féle **bernstein-lakk,**
Weyrauch-féle **szesz lakk,** világhírű, pil-
lanat alatt száradó Lechler-féle **Linoleum**
lakk olcsó árakon kapható:

DEUTSCH LAJOS
(előbb Varga Lajos fűszerkereskedésében.)
Piacz-utca 38. szám

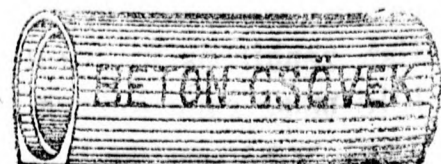
Egyedüli olcsó bevásárlási forrás
LUKÁCS VILMOS

Debreczen, Hatvan-utca 5.

Az építkezési idényre ajánlja dusan felszerelt

raktárát.

Aszfalt és kőfödél le-
mezek, carbolineum,
kátrány, kocsikenőcs,
elszigetelő lemez, ce-
ment, gipsz, hornyolt
tetőcserép,

John-féle szab. kitérőnek bizonyult kéménytoldóit.

MELOCCO PÉTER cement és beton-mű gyárának
képviselője.

Elvállalja facementtel és aszfaltiemezzel tetőfedéseket, mindennemű betonmunkát.

Kitünő borok

Vadász Emil ur termelése.

Asztali fehér 1 liter 24 kr.

Kadarka 1 „ 26 kr.

Mustas fehér 1 „ 32 kr.

Rizling 1 „ 32 kr.

Kapható:

VÁRAY JÓZSEF
kereskedésében Debreczen, városi bérház,
Piacz- és Simonffy-utca sarkán.

Megérkeztek

a legszebb tavaszi újdonságok

női divatszövetekben

Bluz-selymekben, Tennis, Chiné

és De laene szövetekben, nap-
ernyőkben

Szabó Lajos fiai cégénél,
Debreczen, Rózsater.

CSAKIS

ékszer javítása, tisztítása vagy átalakítása
a legolcsóbb árszámítás mellett gyorsan
és pontosan eszközöltetik

Pintér Gusztávnál
Szent-Anna-u. 2. Készárúk nagy választékban kaphatók.

Itt a tavasz!

és vele együtt megérkeztek a legfinomabb és
legolcsóbb

szobapadló lakkok

zomancz festékek, vízhatlan buror
lakk, Kencze, mindennemű hazai és fran-
czia földfestékek, és saját őrlésű olaj-
festékeink, melyek a nagyérdemű t. közö-
ség becses pártfogását várják

Hazafias tisztelettel:

NEUMANN és WEISZ

diszfaragványok, fournirok és görleocok
gyári raktára Hatvan-u. 5. Bignióház.